

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА
ЗА ИНТЕГРАЦИЯ НА РОМИТЕ В ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ
(за периода 2010 година – 2015 година)**

(приета от Общински съвет – Лясковец с Решение № 458 от 29.04.2010 г.)

Според направени проучвания от общинска администрация Лясковец, компактно ромско население на територията на общината е концентрирано в с. Добри дял и е 860 души, което представлява 72% от населението на селото.

Населението в с. Добри дял към 2009 година е 1196 души, мъже – 576 и жени 620, по възрастов признак както следва: 223 деца до 18 години, 669 души в трудоспособна възраст и 304 души в пенсионна възраст.

Настоящата програма задава основни принципи на цялостна общинска политика за равноправно интегриране на ромите в община Лясковец. Той е резултат от съвместните усилия и партньорството между общинските институции, неправителствените организации и ромската общност. Документът е в съзвучие с Рамковата програма за равноправно интегриране на ромите в българското общество (одобрена с Решение на МС от 22 април 1999 г.), с Националния план на Десетилетието на ромското включване, Стратегията за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства, Здравната стратегия за лица в неравностойно положение принадлежащи на етнически малцинства и с Националната програма за подобряване на жилищните условия на ромите в Република България.

Допълва Плана за развитие на община Лясковец за периода 2007 – 2013 година и Стратегията за развитие на социалните услуги на територията на община Лясковец за периода 2007 – 2010 година.

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ:

Настоящият документ се базира на следните споделени разбирания, принципи и ценности:

Интеграцията на ромите е един от основните национални приоритети, постигането на който ще направи българското общество по-справедливо и проспериращо;

Интеграцията на ромите е в съзвучие с неотменимите ценности и принципи на Европейския съюз;

Интеграцията на ромите е процес на развитие и модернизация на ромската общност като специфична и неделима част от българската нация: тя има за цел повишаването на образователния, социално-икономическия, здравния и жилищния статус на ромите до нивата на статуса на мнозинството от българските граждани;

Интеграцията на ромите не е асимилация: запазването и обновяването на ромската идентичност е неделима част от процеса на интеграция;

Интеграцията на ромите е съвместна задача на органите на централната и местната власт, неправителствените организации и гражданското общество;

Интеграцията на ромите не би могла да се случи без активното участие на ромската общност във всички нива на този процес: от планирането през изпълнението до наблюдението и оценката;

Интеграцията на ромите не би могла да се случи “от само себе си”, без целенасочени действия за постигането и: необходимо е инвестирането на финансови, човешки и административни ресурси.

ЦЕЛИ НАПРОГРАМАТА:

Стратегически цели на настоящата програма са повишаване на статуса на ромите до нивата на статуса на мнозинството от гражданите в Община Лясковец и включване на ромите във всички форми на обществения, икономическия, културния и политическия живот на община Лясковец.

За постигането на посочените стратегически цели настоящият документ предвижда приоритетни действия и мерки, разделени в приоритетни области, както следва:

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ: ОБРАЗОВАНИЕ

Повишаването на образователното ниво на ромите в община Лясковец е ключово средство за тяхната интеграция в икономическия и обществено-политическия живот. Образователната интеграция в голяма степен определя интеграцията на пазара на труда, повишаването на здравния статус и подобряването на жилищните условия на ромите.

Понастоящем образователното ниво на повечето от ромите в Община Лясковец е изключително ниско. Налице са следните проблеми и предизвикателства:

- ранно отпадане от училище; подлежащи на обучение 132 деца от 7 до 18 години, посещаващи ОУ „Иван Вазов” с. Добри дял – 53 ученика, СОУ „М.Райкович” Лясковец и НУ гр. Лясковец 8 ученика, което е 45% от подлежащите на задължително обучение;
- част от ромските деца не посещават детска градина: това възпрепятства тяхната ранна социализация, овладяването на български език и влияе негативно на бъдещия успех в училище;
- малък е броят на ромските младежи, които се обучават в средни училища и университети: радостен е фактът, че вече има роми със средно и дори с висше образование, но техният брой е минимален. Непропорционално малко са и ромските младежи, които понастоящем се обучават в средните училища на община Лясковец и региона;
- в учебното съдържание на училищата не е включено знание за традициите и културата на ромите: в повечето от училищата в община Лясковец понастоящем не се изучава СИП „Фолклор на етносите” (изучаван в над 200 училища от цялата страна);

- липса на умения сред учителите за работа в мултикултурна среда, голямата част от учителите не са преминавали обучения за работа в мултикултурна среда. Това създава предпоставки за формиране на предразсъдъци спрямо ромските деца и възпрепятства тяхната образователна интеграция;
- много от възрастните роми осъзнават, че е необходимо да продължат образованието си, но училищата не предлагат адаптивни форми за „продължаващо образование” (life-long learning).

За преодоляване на посочените проблеми Община Лясковец в лицето на общинска администрация и нейните партньори от гражданския сектор и бизнеса ще предприемат действия в следните основни направления:

1. Пълно обхващане и задържане на ромските деца в училище: ще бъде инвестиран ресурс за намаляване на отпадането на ромски деца от училище до минимални нива, така че процентът на отпадналите ромски ученици да не надвишава процента на отпадналите ученици от мнозинството. За целта ще бъдат организирани серия от педагогически и социални мерки, както и механизми за работа с родителите, като: включване на всички ромски деца в подготвителен клас/подготвителна група, организиране на полуинтернатни групи в училищата, интегриращи ромски деца и включване на ромските ученици в тях (заедно с българските им съученици), разнообразяване на учебния процес (чрез СИП „Фолклор на етносите”, извънкласни и извънучилищни дейности), интегриращи ромски ученици, включване на ромски родители в училищните настоятелства и др.;

2. Десегрегация на ромското образование: Необходимо е ромските деца от с. Добри дял да се обучават в етнически смесени училища, като не бива да се допуска възникването на „ромски класове” в тях. Съгласно решение № 357/10.09.2009 г. на Общински съвет гр. Лясковец ОУ „Иван Вазов” ще бъде закрито. Децата от с. Добри дял ще бъдат интегрирани в училищата в гр. Лясковец.

3. Повишаване на броя на ромските младежи и девойки, обучаващи се в средни училища и университети: За целта ще бъдат предприети мерки като: разяснителна и мотивационна кампания сред всички, завършващи основно образование, посещения на завършващите основно образование в средни училища, индивидуална работа с ромските семейства, които имат деца завършващи основно образование.

4. Въвеждане на интеркултурно образование: във всички училища може да бъдат предприети мерки за въвеждане на различни форми на интеркултурно образование като: включване на

интеркултурни знания в предметите от задължителната подготовка, въвеждане на СИП „Фолклор на етносите – ромски фолклор”, организиране на ученически чествания на Василица, Гергьовден и др.

5. Повишаване на образователното ниво и квалификацията на възрастните роми: ще бъде стимулирано въвеждането на адаптивни форми за продължаващо образование на ромите, които не са в т.нар. „подлежаща възраст”, но желаят да продължат или повишат своето образование и професионална квалификация.

За изпълнението на посочените приоритетни дейности Община Лясковец ще изиска от училищата и ще ги подпомогне да изготвят свои училищни програми за интеграция, които да съдържат конкретни мерки по описаните основни направления. Общинска администрация също ще изготви своя цялостна програма за образователна интеграция. Ще бъде стимулирано активното участие на НПО и общественици в изготвянето и изпълнението на тези програми.

Община Лясковец ще подпомогне дейностите за образователна интеграция чрез:

- кандидатстване с проекти за образователна интеграция към Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, други оперативни програми, Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства и т.н. Ще бъдат подпомогнати усилията на училища и НПО да кандидатстват с проекти за образователна интеграция.

ПРИОРИТНА ОБЛАСТ: ЗАЕТОСТ

Икономическата криза се отразява и на икономиката на община Лясковец, а това засяга и ромите. Понастоящем част от тях са безработни. По данни на дирекция ГРАО – община Лясковец в с.Добри дял – 669 души са в трудоспособна възраст, от тях безработни: 62 души, регистрирани в Дирекция „Бюро по труда” гр. Горна Оряховица. Голям е броя на безработните роми, които не са регистрирани в Бюрото по труда и не търсят активно работа. Голямата част от ромите нямат придобита Степен на професионална квалификация (въпреки че притежават съответните професионални умения), което затруднява тяхното наемане.

За преодоляване на тежките проблеми в сферата на заетостта сред ромите ще бъдат предприети целенасочени мерки като:

- Мотивиране на неактивни лица за регистрация в Бюрата по труда и включване в програми за заетост по Оперативни програми;
- Подкрепа и посреднически услуги за намиране на работа: ще бъде улеснен контакта на работодатели с търсещи работа от ромски произход;

- Професионална квалификация на ромите: ще бъдат предприети мерки, чрез провеждане на информационни кампании, за включване на по-голям брой роми в програми за професионална квалификация и придобиване на степен за професионална квалификация;
- Подкрепа за развитие на предприемачеството в ромската общност: поощряване за включване на роми в програми за развитие на собствен бизнес, за предоставяне на консултантски услуги за развитие на собствен бизнес и др.
- Подкрепа на социални предприятия.

За изпълнението на тези мерки Община Лясковец ще се включва активно в програмите на МТСП и ще кандидатства с проекти по ОП „Развитие на човешките ресурси” и Програмата за развитие на селските райони. Ще бъде оказана помощ на предприемачи и НПО за подготовка и реализиране на проекти, предвиждащи заетост и професионална квалификация на роми в община Лясковец.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ: ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ И ИНФРАСТРУКТУРА

Жилищните условия и инфраструктурата в ромския квартал на с. Добри дял са в тежко състояние. Налице са следните проблеми:

- липсва канализация;
- част от улиците са на практика неасфалтирани, а настилката на голямата част от останалите улици е в изключително тежко състояние;
- липса на детски площадки и паркови зони за отдих и социални контакти.

За преодоляване на посочените проблеми Община Лясковец ще предприеме следните мерки:

Разработване на проекти и търсене на възможности за финансиране за:

- 1. Изграждане на канализационната мрежа в с. Добри дял.**
- 2. Асфалтиране и преасфалтиране на улиците в ромските квартали в с. Добри дял.**
- 3. Изграждане на детска площадка и друга социална инфраструктура в с. Добри дял.**

За реализирането на тези мерки Община Лясковец ще кандидатства с проекти към Програмата за развитие на селските райони и към Националната програма за подобряване на жилищните условия на ромите (управлявана от МРРБ). Освен това общината ще задели своя ресурс за благоустройството на ромските квартали, така както прави това за благоустройството на другите квартали в Лясковец.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ: РОМСКА КУЛТУРА

Запазването и обновяването на ромската култура е неотменима и съществена част от процеса на интегриране на ромите в българското общество. Необходимо е да бъдат положени целенасочени усилия в тази насока, както и за популяризиране на ромската култура сред цялото българско общество. Ромите от община Лясковец (напр. ромите – музиканти) са допринесли за развитието не само на културата в Община Лясковец, но и на националната култура. Необходимо е това да бъде популяризирано и също така да се положат целенасочени мерки за запазване и обновяване на културата на ромите в Община Лясковец.

За целта ще бъдат реализирани следните мерки:

- ✓ Да се съдейства от страна на общината за провеждане на културно-просветни програми и чествания на празниците на етническите малцинства;
- ✓ Да се съдейства за публикуване в медиите на материали, показващи живота на малцинствените групи, техния бит и култура;
- ✓ Подпомагане дейността на читалището в с. Добри дял, община Лясковец;
- ✓ Да се съдейства за разработването и реализирането на проекти за културната интеграция на малцинствата;
- ✓ Да се стимулира участието на децата и учениците в пресъздаването на традиции и обичаи с цел изграждане у тях на нравствени и естетически ценности.

ХОРИЗОНТАЛНИ ПРИНЦИПИ

При изпълнението на настоящата Програма ще бъдат съблюдавани следните хоризонтални принципи:

Ромско участие:

Програмата ще бъде изпълнявана с активното участие на ромската общност. С цел стимулиране и гарантиране на ромското участие ще бъдат предприети следните мерки:

- ще се търси съдействие на експерти от ромски произход с необходимото образование и квалификация;
- ще се подкрепя дейността на ромските НПО.

Равноправие на ромската жена:

Една от основните хоризонтални политики на Европейския съюз е равнопоставеността на половете. България като член на ЕС следва да прилага този принцип във всичките си публични политики, включително и в тези, насочени към интеграция на ромската общност. Настоящата програма ще следва принципите за равноправие на половете и ще стимулира еманципацията на ромската жена – в ромската общност и в обществото. Тази политика трябва да бъде продължена и от настоящия документ.

МЕХАНИЗМИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Изпълнението на настоящата програма е съвместна задача на органите на местната власт, неправителствените организации и местния бизнес. Необходимо е изграждане на устойчиво публично-частно партньорство за постигане на равноправната интеграция на ромите в Община Лясковец.

Изпълнението на Програмата се възлага на съответните дирекции в Общинска администрация – Лясковец, а координацията по нейното изпълнение – на заместник-кмет, определен със заповед на Кмета.

При изпълнението на Програмата ще се съблюдава принципа на партньорство с гражданските организации и местните общности.

Финансирането на изпълнението на Програмата ще се осъществява със средства от републиканския бюджет, общинския бюджет и донори (вкл. чрез средства от европейските фондове).

Петър Славчев

Председател на Общински съвет-Лясковец